40

Felújítások, bővítések a Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóház történetében

Felújítások, bővítések a Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóház történetében

Kézművesek Háza

KERESZTURY

Impresszum

Felújítások, bővítések a Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóház történetében
elektronikus kiadvány

Szerző, szerkesztő: Prokné Tirner Gyöngyi
Grafikai tervezés: Tóth Norbert

Minden jog fenntartva
© Prokné Tirner Gyöngyi 2022

A felhasznált fotók az Alkotóház archívumából származnak.
27. oldal: Pusztai Viktor Bálint fotója

Kiadó: Keresztury Dezső VMK,
Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóház, Zalaegerszeg
Felelős kiadó: Flaisz Gergő igazgató

Zalaegerszeg, 2022

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTÉRIUM

CSOÓRI SÁNDOR ALAP

EMBERI ERŐFORRÁS TÁMOGATÁSKEZELŐ

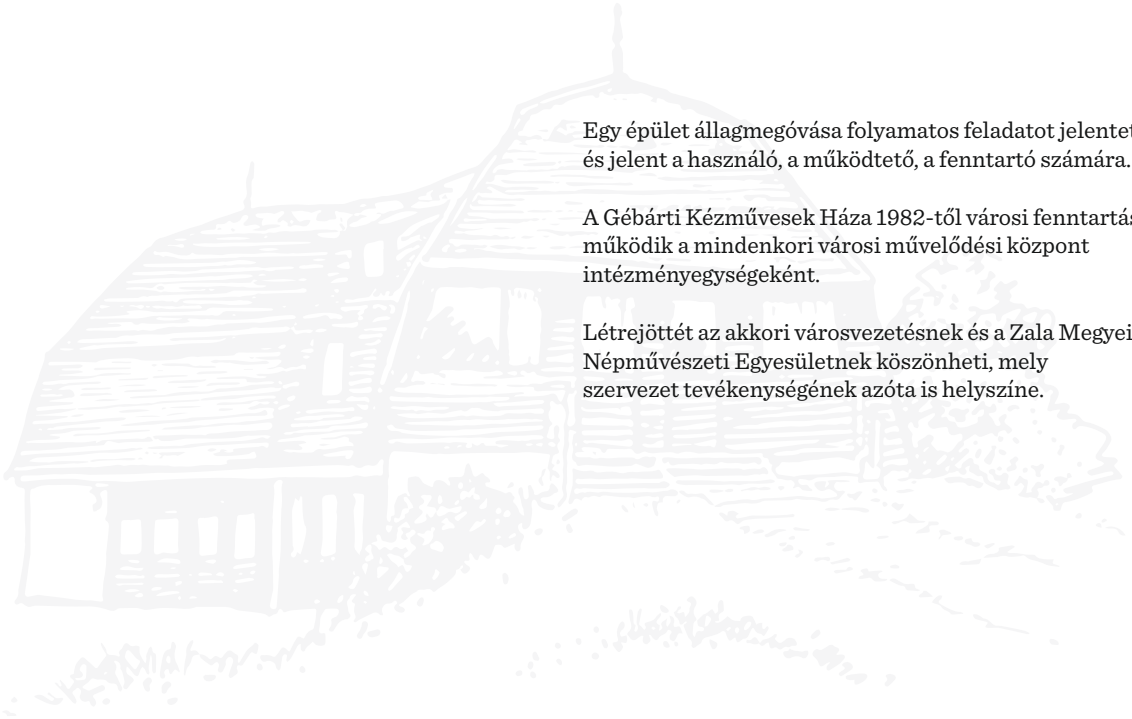

Egy épület állagmegóvása folyamatos feladatot jelentett és jelent a használó, a működtető, a fenntartó számára.

A Gébárti Kézművesek Háza 1982-től városi fenntartásban működik a mindenkori városi művelődési központ intézményegységeként.

Létrejöttét az akkori városvezetésnek és a Zala Megyei Népművészeti Egyesületnek köszönheti, mely szervezet tevékenységének azóta is helyszíne.

Zalai Hírlap, 1983. szeptember 27.

Felavatták a Kézművesek házát

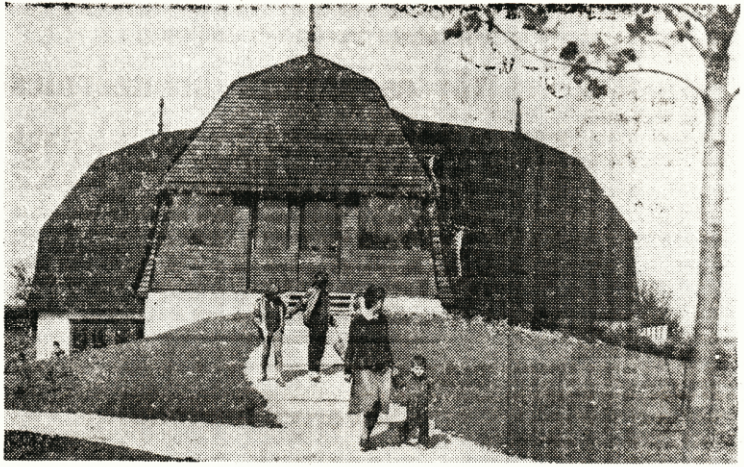

A társadalmi összefogásból létesült Kézművesek háza.

A háromszintes faház szépen ívelő körvonalát népes csoport méregeti elégedett tekintettel a zalaegerszegi Gébárti tó partján. Saját kezük munkáját nézik a Kézművesek háza alkotói, építői, akik közül csak kevesen foglalkoznak hivatásuk szerint is házépítéssel. A vasárnap délelőtt felavatott alkotóház nagyrészt a társadalmi összefogásnak köszönheti megszületését.

Az építés utáni első 10 évben a ház berendezése, műhelyek létrehozása, azok felszerelése volt a legfontosabb feladat, mely elvonta a figyelmet magáról az épületről. A legneuralgikusabb hiányosság volt ebben az időszakban a tető eredeti deszkázatának az időjárási kitettség miatti romlása, ezzel együtt az épület beázása. Erre a mindenkori gondnok általi „tüneti" kezelés nem tudott kielégítő megoldást adni. Ha egy épület, mely csak tavasztól őszig működik és nincs benne állandó emberi jelenlét, sajnos magával hordozza azt a problémát, hogy a felmerülő infrastrukturális hiányosságokat, kialakuló hibákat nem lehet időben észrevenni. Ez ügyben a változást 1992-re tehetjük, amikor a ház működtetésére főállású szakmai munkatárs került a Városi Művelődési Központba. Ezt követően már folyamatos volt az odafigyelés és az anyagiak függvényében a ház „tetőtől-talpig" való rendbehozatala, bővítése. Fent a tető beázása, alul a földfedéses beázások, a nyílászárók elhasználódása, a villamoshálózat elavulása, raktárépületek elhasználódása – és még sorolhatnánk a problémákat – mind-mind neuralgikus pontokká váltak az elmúlt 40 év során. Mindehhez a források megteremtése nem volt egyszerű. Ebben segítségül voltak a fenntartó részéről biztosított anyagi források, jelentősek voltak a ház bevételeinek visszaforgatása során keletkezett források, melyek a sok-sok önkéntes munkával együtt hoztak megoldásokat, valamint mindezek mellet fontos szerepe volt a pályázati lehetőségek megragadásának, melyek ugyan szakaszosan, de lehetővé tették az éppen legfontosabbnak megítélt felújítási, bővítési munkálatok elvégzését. E támogatások nélkül nem lehetett volna biztosítani a folyamatos működtetést sem. Az első nagyobb beruházás a tető felújítása volt 1992-ben, amikor az eredendően falécezéssel borított tetőzet 10 év alatt teljesen tönkre ment, helyette bitumen-zsindely került a héjazatra, mely közel 30 évig biztosította az épület beázás mentességét.

Az első pályázati lehetőségek között jelentek meg a NKA pályázatai 1993-tól kezdődően, valamint közvetlenül a kulturális tárcához is lehetett pályázni. E pályázati lehetőségnek és a sok önerős munkának köszönhető a hagyományőrző kovácsműhely és a szabadtéri fatüzelésű kemence megépítése.

Zalai Hírlap, 2000. július 25.

Kovácsműhely készül Gébárton

A Zala Megyei Népművészeti Egyesület többféle alkotótáborának adott helyet múlt héten a zalaegerszegi Kézművesek Háza Gébárton. Néhányan a kedvezőtlen, esős-borongós időjárás ellenére is a szabad ég alatt tevékenykedtek: muszáj volt, egy építkezésnél mégsem lehet kényelmi szempontokat figyelembe venni. Az asszonyok azonban, békésebb foglalatosságot választva, behúzódtak a négy fal közé. A táborlakókat tevékenykedésük közepette látogattuk meg.

Nagy Béla és *Takács Ferenc* népi iparművészek vezetésével kovácsműhely építésén fáradoztak az egyesület fafaragói. Régi tervüket — melyhez most már a millennium szintén jó apropót kínál — igyekeztek ezzel megvalósítani. Segítséget adott ehhez a megyeszékhely önkormányzata, a Nemzeti Kulturális Alap és a ZÁÉV Rt. is.

—*Szeretnénk néhányan megismerkedni a fémmegmunkálás rejtelmeivel, s ennek az az alapja, hogy saját műhelyünk legyen* — magyarázza tájékoztatásképpen Nagy Béla. — *A felszereléseket ehhez hat-nyolc éve gyűjtögetjük, tehát az eszközök nagy része együtt van, de persze van, ami hiányzik. A legfontosabb az építmény. A betonmunka már korábban megtörtént, most a famunkát végezzük. Ahhoz, hogy ne gyulladjon meg, kívül-belül bevonjuk majd sárral, mely a hőszigetelést is erősíti.*

A „mesteremberek" azt a technikát alkalmazzák, mely ezen a vidéken őshonos, tehát évszázadok során alakult ki. Tulajdonképpen ez egy boronaépítmény lesz. Ehhez a még fellelhető építmények kínálnak mintát, falumúzeumokba látogattak, de fellapozták a szakirodalmat is az építők. Nyilván a tábor egyhetes időtartama nem volt elegendő a műhely elkészültéhez, a belső munkálatokat majd később, apránként végzik el, mondja a folytatásról Nagy Béla.

Odébb, a Kézműves Ház egy kisebb helyiségében ketten igyekeztek használható, formás lábbelit készíteni — bőrből. *Sik Diána* és *Preisinger Gyula* honfoglalás kori csizmát próbált rekonstruálni. A néhány nap mindösszesen egy pár csizma elkészültéhez elegendő. A pontos illesztés, varrás bizony figyelmet kíván az alkotóktól.

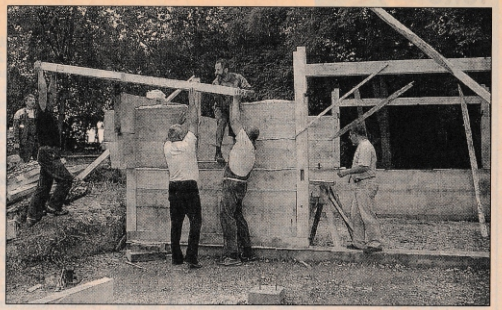

Sárral is bevonják majd az építményt (Melles Ferenc felvételei)

Készül a honfoglalás kori csizma

Mellettük, egy másik helyiségben, ottjártunkkor öt hölgy vette körbe nagy figyelemmel a két hagyományos, paraszti szövőgépet. Ki tanította, ki tanulta a mesterség alapjait. Utóbbiakat inspirálandó, néhány gyönyörű terítőt is magával hozott a csapat irányítója. A „diákok" *Hácskó Imrénétől* leshették el az alapvető technikai fogásokat, aki szakmáját tekintve hetési házi szőttes készítő. Ő egyébként Lentiből érkezett, és már ez a negyedik esztendő, hogy szövésre oktatja a tábor résztvevőit. Otthon, mesél, úgynevezett gyorsvetélős gépen két óra alatt elkészít egy átlagos méretű terítőt.

A leendő kovácsműhely eszközeit már évek óta gyűjtögették

— péter —

Célzott infrastrukturális támogatások voltak a Közkincs és a Tengertánc pályázatok, melyek az Oktatási és Kulturális Minisztérium, majd a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma kiírásában jelentek meg, kezelésükre a Magyar Művelődési Intézet kapott megbízást. A Tengertánc pályázatok 2005-2010 között, már kiemelten foglalkoztak a felhívás II. pontjában a hagyományos népi kézműves mesterségekkel foglakozó alkotóházak, a nyitott népművészeti kézműves műhelyek infrastrukturális és eszközfejlesztésével, hogy azok alkalmassá válhassanak a helyi, tájegységi hagyományőrző és identitást

erősítő, hagyományos kézműves tevékenységek befogadására, új tartalmak létrehozására azzal, hogy lehetőségük volt a pályázatban a állagvédelmi, felújítási, korszerűsítési munkák elvégzésére, berendezésük, eszközparkjuk bővítésére, a műhelyek feltételeinek korszerűsítésére, infrastruktúrájuk fejlesztésére. E támogatások adtak lehetőséget, mindig egy kicsi előrelépést biztosítva a legégetőbb munkák elvégzésében. Ilyen felújítások, bővítések voltak például 2000-ben a kovácsműhely megépítése, a műhelyekbe a víz bevezetése, 2003-ban a fatüzelésű égetőkemence létrehozása, 2005-ben a hirdetőtáblák elkészítése, nyárikonyha megépítése, beázás miatt 2006-ban a fazekas és az egykori textiles műhely födémcseréje, belső szigetelése, melegburkolattal való ellátása, nyílászárók cseréje, 2007-ben a szabadtéri faragott padok elkészítése a ház udvarára, 2009-ben a ház bejáratához vezető burkolat felújítása, a házat díszítő királyfák cseréje, 2010-ben a földfedéses oldalfalak újra szigetelése, a vízvezeték cseréje, a belső udvari falazat szigetelése, újra színezése, ablakpárkányok cseréje.

Mindezt megelőzte 2008-ban a közösségi tér fakocka burkolatának cseréje, modern járólap került a fakockák helyére, melynek tisztántartása sokkal könnyebbé vált. E felújítás áldozata lett a gyönyörű cserépkályha, melynek visszaépítésére tűzvédelmi okokból nem kerülhetett sor. Ezt követte a konyharész megújítása, hiszen a sok éves használat jócskán meglátszott a berendezésen, melynek helyére egy modern kialakítású, a hely kihasználása szempontjából és a meglévő környezet szempontjából is nagyon jól megtervezett, modern konyha került kialakításra új konyhagépészettel ellátva: új tűzhely, szagelszívó, mosogatógép, hűtőszekrény került beszerelésre.

Az esővédő tetőszerkezetre az utolsó cserepek is a helyükre kerülnek Fotó: Pezzetta Umberto

Izgalmas színhatások

Az agyagedényeket fatüzelésű kemencében égetik

Zalaegerszeg (s. e.) – Gébárton, a Kézművesek Háza fazekas műhelye nemrég szabadtéri, fatüzelésű égetőkemencével gazdagodott. Tavasszal kezdték el az építését, s a napokban már használatba is vették.

Elkészítésében helyi fazekasok és fafaragók jeleskedtek, utóbbiak a tetőszerkezetet alakították ki. A hagyományos égetőkemence létrehozását támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma is. Gébárton, a kézműves műhelyek sora 1992-ben gyarapodott a fazekassággal, amely a munkanélküli felnőttek szakképzését, illetve a megyében élő mesterek szakmai megújulását szolgálja.

– *Izgalmas feladatot jelentett a szabadtéri kemence megépítése, s hasonló érzésekkel jár az alkalmazása is, mivel egészen más színhatásokat lehet elérni az agyagedények égetésekor a hagyományos fatüzelésű kemencében* – mondta *Skrabut Éva*, a kézműves ház vezetője.

Ide kapcsolódó hír, hogy Budapesten augusztus 16–20. között, a Mesteségek Ünnepén az Őrség és Zala fazekasságát mutatja be *Csuti Tibor*, a Népművészet Ifjú Mestere. Ugyancsak számos megyénkbeli fazekasremek lelhető fel a Nemzeti Galéria Terítéken a fazekasság című, napjainkban látható kiállításán. Skrabut Éva hozzátette, a Mesterségek Ünnepén felállítják a jurtát, illetve a már említett fazekasság mellett számos kézműves mesterséggel is képviselteti magát a zalai népművészeti egyesület. Lesznek csipke- és viseletkészítők,

Bemutató

Készülnek a Mesterségek Ünnepére is

hímzők, fafaragók, kovácsok, bőrtárgy- és nemezkészítők, valamint a hetési vászonszövéssel is megismerkedhet a Budavári Palotába látogató közönség.

Zalai Hírlap, 2003. augusztus 14.

S hogy lehet az „újra hasznosítás” gondolatával élni, a következő évben a házból kikerült fakockák 2009-től jó pár évig a ház bejáratának kavicsos feljáróját váltották ki, amely azután a külső körülményeknek kiszolgáltatva korhadásnak indult és 2014-ben végre térkő burkolatot kapott saját forrásból.

Újjászületett királyfák

Fafaragók nyári táborát rendezték meg a Kézműves Házban

Zalaegerszeg *(hv)* – Azt mondják, a fának lelke van. Ám egy idő után ez a „lélek" elfárad, ilyenkor ugyanúgy kell ápolni, mint a beteg embert.

A jó hangulat olyan alapfelszerelése volt az idei fafaragó tábornak a Gébárti Kézműves Házban, mint a véső és a kalapács, ugyanakkor az épp árnyékban hűsölő csapat komolyan vette a munkát.

– A ház 1981 és 1983 között épült, és utána tíz éven keresztül a fafaragóink minden évben építőtábort tartottak itt, a berendezési tárgyakat ekkor faragták. Tavalyelőtt készültek el például ezek a padok az udvaron – mutatott *Pózvai Andrea*, a Gébárti Kézműves Ház munkatársa és az NKA Népművészeti Szakmai Kollégiuma által támogatott tábor egyik szervezője a padra, amin ültünk, majd a hét fő feladatát vázolta. – Az udvart szépítve a belső közösségi térből felszedett fakockákat a felső bejárathoz és a műhelyekhez vezető útra a régi kavicsos helyett teszik be a tábor lakói. Régen az istállóknak és a műhelyeknek volt hasonló padlója – tette hozzá.

FOTÓ: KATONA TIBOR

A régi beltéri fakockák új helyet kaptak a bejárat előtti úton

– A hangulatot Ön is tapasztalja, az nagyon jó – mutatott körbe *Nagy Béla* zalaegerszegi fafaragó, a tábor egyik vezetője jókedvű társain, mikor a munka menetéről kérdezem.

– A másik feladatunk a héten, ami inkább a fizikai erőnket veszi igénybe, és nagyobb szakmai kihívás is, a királyfák felújítása. A tetőn voltak, a házépítés során kerültek a helyükre. Az idők során megrepedeztek ezek a karószerű díszítések az időjárási viszontagságok miatt és beengedték a vizet, már két éve levágtuk, de eddig nem volt idő pótolni.

A mestergerenda alá támasztó oszlop a királyfa eredetileg, de illették ezeket a csúcsokat is e szóval, vagy bálványfának is hívták, tudtuk meg vendéglátónktól. A zsúpfedésnél alkalmazott nyársakból alakult ki, Göcsejben számtalan formája van. Ember- vagy állatalakot ábrázol, közel százféle minta létezett egykor. Nemcsak a dísze volt az épületnek, de praktikus is volt: ahol a három sík találkozott, oda rögzítették és ezzel fogatták meg a fedőanyagot. A tervek között szerepel újabb padok elkészítése is.

Zalai Hírlap, 2009. augusztus 4.

Zalai Hírlap, 2010. március 25.

Beázások ellen

FELÚJÍTÁS Szigetelés, vízvezetékcsere a Kézművesek Házánál

SINKOVICS ETA
sinkovics.eta@zalaihirlap.hu

Zalaegerszeg – Földhányások, kiásott árkok állták el az utat Gébárton, a Kézművesek Háza főbejáratánál. Láthatóan nagy munkálatok zajlanak mostanság – szigetés és vízvezetékcsere.

Fotó: KATONA TIBOR

A LÉSZ Kft. dolgozói kedden kicserélték a vízvezetéket, s mára már betemették az árkokat is

Eltűnt a ház lépcsőzete, „felfejtették" a bejárat felőli részt egészen az épület aljáig, hogy az újraszigetelése megtörténhessen.

– Régóta vártuk ezt a felújítást, mivel a ház alsó szintje rendszeresen beázott, a falak salétromosak. Ezért a város az elmúlt évben az Oktatási és Kulturális Minisztérium Tengertánc programja keretében pályázatot nyújtott be az épület szigetelésére. Az elnyert 2,4 millió forintból esőcsatornára is jut, és kicserélik a vízvezetéket, ezeket a munkálatokat sem lehetett tovább halogatni – sorolta az aktuális tennivalókat *Prokné Tirner Gyöngyi*, a Kézművesek Háza szakmai vezetője.

Érthetően, a nyolcvanas évek elején készült házon mindig akad fel- és megújítani való. A közelmúltban például a ház közösségi terének padlózatát járólappal vonták be, elődjét, a fakockákat pedig a bejárati részhez „mentették át". A cserépkályhát szeretnék visszaépíteni, ugyanis amikor két évvel ezelőtt a padozatot cseréltek, lebontásra ítéltetett. Sokaknak hiányzik, nemcsak az esztétikum, hanem az általa teremtett hangulat miatt is. Kívül pedig az udvart körülvevő partfalak omladoznak, ugyancsak helyreállításra szorulnak.

– Sok évre előre meglenne, hogy mikor, mit kellene tenni – említette Prokné. – Ezek közé tartozik a közösségi térben az új konyhabútor elkészítése is, a régi ugyanis az elmúlt évtizedek során teljesen tönkrement. Megérett a felújításra a felső szint, a galéria, ami szálláshelyként üzemel, de például égetően szükségünk lenne rakárhelyiségre is itt valahol az épület körül – adott ízelítőt az előttük álló tennivalókból. A mostani munkálatok befejezését április végére tervezik, azután szeretnék a ház körüli parkosítást elvégezni. Az ehhez szükséges anyagiakat azonban a rendelkezésre álló összeg már nem biztosítja...

Az alkotóház egész évben folyamatosan működik, ám a felújítások idején sem szakadnak meg a programok. Így például tegnap este a Baráti kör összejövetele kínált élményt, ahol *dr. Németh József* nyugalmazott múzeumigazgató előadása során Gébárt történetét osztotta meg a hallgatósággal. A hétvégi nyitott műhelyek programjuk pedig a húsvéti játszóház jegyében telik. Április elején zalai szervezésben itt rendezik a Kézműves Alkotóházak országos konferenciáját.

KÖZEL HÁROM ÉVTIZEDE ÉPÍTETTÉK

A ház 1982-83-ban épült, a város anyagi támogatásával, valamint a megye népművészeinek önkéntes munkavállalásával. A belső berendezési tárgyakat is ők készítették a házépítő táborok során. A szakmai programok kezdetektől a megyei népművészeti egyesülettel közös szervezésben valósulnak meg. A lassan 30 éves alkotóházban táborok, szakmai műhelyek működnek. Korábban csak nyáron üzemelt, '92 óta azonban, az országban egyedülállóként, egész évben nyitva.

A Tengertánc pályázati forrásmegszűnése után hosszabb ideig nem volt lehetőség infrastrukturális területen források elnyerésére. Amit meg kell említeni, hogy az Európa Uniós pályázatok azért adtak lehetőséget a tervezett szakmai programok kiszolgálására történő fejlesztésekre, de ezt elenyésző számban tudták az országban lévő alkotóházak, műhelyek kihasználni. A mi házunk ezügyben szerencsés volt, hiszen a Zala Megyei Népművészeti Egyesület 3 alkalommal az Interreg Magyar-Horvát, 2 alkalommal a Magyar-Szlovén pályázatban tudott sikeres lenni. Az egyik ilyen pályázat tette lehetővé a textiles műhely átalakítását, így jött létre a szálasanyagfeldolgozó műhely, és annak eszközökkel történt felszerelése.

Sokadik nekifutásra az intézményegység használatbavételi engedélyének ügyében 2015 telén ismét segítségünkre volt a város Önkormányzata, a tűzoltáshoz tűzi víz-vételi lehetőség kialakítása történt meg annak érdekében, hogy a ház végre megkaphassa az engedélyt, melyet végül 2016. január 1. időponttól megkapott.

Az infrastrukturális pályázatok hiányát oldotta meg a 2018 óta elérhető, a népi kézművességgel foglalkozó szervezetek részére is kiírt Csoóri Sándor Alap pályázatai, melyek mind a szakmai munkára, mind a beruházásokra, felújításra, eszközök beszerzésére lehetőséget adnak. E pályázatnak köszönhetően a Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóház a következő felújításokat tudta megvalósítani:

2018/19: CSSP-TÁRGYALKOTÓ-2018-B-0016
3,5 millió Ft

A Gébárti Kézművesek Háza raktár helyiségei mindig is szűkösek voltak az épületen belül, a külső raktárak pedig többnyire a város különböző pontjain helyezkedtek el. A Kézművesek Háza udvarában volt egy rendezvénykiszolgálásra alkalmas külső konyhának tervezett épület, mely soha nem töltötte be ezt a funkciót. Ez az építmény látványában már leépítette környezetét, így felújítása időszerűvé vált. Erre adott lehetőséget e pályázat, melynek segítségével egy zárt terű 28 m^2 hasznos alapterületű építményt hoztunk létre raktározási funkcióval. A raktározási gondjainkat részben oldotta meg ez az épület, melyben a műhelyekben történő raktározást váltottuk ki.

Fotókon érzékeltetjük milyen volt és milyen lett a raktárhelyiség.

A bontást önkéntes munkában szerveztük meg, hogy az elnyert támogatásból az építés megtörténhessen. Az építést vállalkozás végezte el.

2019/20: CSSP-E-TÁRGYALKOTÓ-2019-B-0011
5 millió Ft

A Gébárti Kézművesek Háza régi szárnya ekkor már 37 évet tudhatott maga mögött, és a saját műhelyben gyártott régi nyílászárók már elkorhadtak, az egy rétegű ablaküveg semmilyen mai elvárásnak nem felelt meg, 4 nyílászáró már nem is volt egyáltalán nyitható, mellette beázásokat is tapasztaltunk. Részben emiatt a régi épületben a téli hónapokban 14-18 C° volt a fűtéssel elérhető maximális hőmérséklet. Ezen a helyzeten szerettünk volna változtatni a modern nyílászárókkal. Ezt

még egy dolog indokolttá tette, miután 2019-ben átadtuk az új épületszárnyat, látványában nagy különbséget mutatott az új és régi épületrész. (Az új épületrészről később írunk.)

Az elnyert támogatási összeg a régi ház galériaszintjén, közösségi szintjén és a fazekasműhely egy részén tette lehetővé a nyílászárók cseréjét. A megvalósult beruházás során a közösségi szint északi és déli bejárati portáljainak teljes panelje cserére került, melyre 1-1 dupla szárnyú ajtó és ennek két oldalán a panelen belül 2 nagyméretű, nem nyitható ablak került elhelyezésre. Ugyanitt 3 db nyitható, buktatható nyílászáró cseréje történt meg. A galériaszinten 3 nyitható, buktatható nyílászáró cserélődött ki. A műhelyszinten a fazekasműhely teljesen szétázott nyugati ablakpanelje és dupla bejárati ajtaja került kicserélésre. A műhelysor többi nyílászárójának cseréje már nem tudott megvalósulni a rendelkezésre álló összegből. A kivitelezést azzal a vállalkozóval végeztettük el, aki az új házrészhez is készítette a nyílászárókat, azért, hogy az épület megjelenésében elérjük az egységességet, látványban is egységet alkothasson a régi és új épületrész. Ez a felújítás a ház kihasználtságának bővítését is segítette azzal, hogy már a téli hónapokban is tudunk akár több napos rendezvényt, képzéseket lebonyolítani.

A Zalaegerszegi Televízió híradója így számolt be a fejlesztésekről: https://zegtv.hu/hirado-14600/?video=qYQxuvb08Ck

A régi és az új

ZALAEGERSZEG Új nyílászárók a Kézművesek Házán

Lecserélték a Gébárti Kézművesek Háza régi épületének nyílászáróit. Az intézmény nemrégiben új szárnnyal bővült, s a mostani munkálatokat követően már egységes arculatot mutat. Az ajtók és ablakok megújítására a Kézművesek Háza 5 millió forint támogatást nyert a Csoóri Sándor Alap pályázatán. Felvételünkön Balogh Attila a tóra néző erkély nyílászáróin dolgozik. MH FOTÓ: KATONA TIBOR

Zalai Hírlap, 2020. április 29.

2020/21: CSSP -TARGYALKOTO-B-2020-0040
5,5 millió Ft

Örvendetes volt, hogy a Csoóri pályázat jóvoltából sikerült folytatni a régi épületrész nyílászáróinak cseréjét, mely így teljessé válhatott. Ezen túl az új épületrész zuhanykabinjának elkészítését, valamint a jurtának helyet adó épületrész szúnyoghálózását tette lehetővé az elnyert összeg. Ezzel látványában sokat javult az épület, valamint megoldódott a „bogármentesítés” a jurta nemezlapjainak állagmegóvása tekintetében.

A Zalaegerszegi Televízió a híradóban és a Kultúrkör című magazinműsorában is beszámolt a gébárti történésekről:
http://zegtv.hu/hirado-17416/?video=_jMSzXRx0Y8
http://zegtv.hu/kulturkor-1738/?video=-hVVysK-ZcM

A régi és az új

Szúnyoghálózás a kiállítótéren

Zuhanyfülke kiépítése

Zalai Hírlap, 2021. február 10.

Nyílászárók cseréje a Kézművesek Házán

A kivitelező Balogh Attila és munkatársa, Koczfán Róbert a műhely egyik ajtaját teszi a helyére
FOTÓ: KATONA TIBOR

ZALAEGERSZEG Befejezték a nyílászárók cseréjét a Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóházban. Az új ablakok és ajtók beépítését a Csoóri Sándor Alap 5,5 millió forintos pályázata tette lehetővé.

Különféle pályázati forrásoknak hála két éve folyamatos a megújulás a Keresztury VMK-hoz tartozó intézményben. A régebbi épületrész korszerűsítése most vált teljessé, már csak a tetőzet cseréje van hátra. 2019-ben 135 millió forintos EFOP-os pályázatból és önkormányzati támogatásból új szárnnyal bővült a ház, ahol iroda, könyvtár és több állandó kiállítás kapott helyet. Tavaly és tavalyelőtt a Csoóri Sándor Alap által kiírt pályázatokon jutottak beruházási forrásokhoz, így először a felső szinten, most pedig a műhelyeknél cserélték az ablakokat.

A cikk Kisebb... cím alatt, a 2. oldalon folytatódik.

Kisebb a fűtésszámla

(Folytatás az 1. oldalról)

– Örülünk, hogy kívül-belül megszépültünk – tájékoztatott Prokné Tirner Gyöngyi intézményegység-vezető. – És az sem mellékes, hogy a korszerűsítéssel a fűtésszámlánk harmadára csökkent. Már nem tartályos gázzal fűtünk, hiszen a bővítéssel egy időben rákötötték az épületet a városi gázvezetékre, ezt ötmillió forinttal támogatta a város. Nagyon várjuk az újranyitást, addig az online térben találkozhat velünk a közönség, a weboldalunknak nagy a látogatottsága. Most az Online Farsangi Műhely Nyitott Galériánkat ajánljuk. A háttérmunkákra több időnk van, így hamarosan elkészül az állandó kiállítások (a nemezsátor, a Szelestey-gyűjtemény és a Makovecz Imre munkásságát bemutató tárlat) virtuális sétája. **ME**

2021/22: CSSP-TARGYALKOTO-B-2021-0030
4,5 millió Ft

Ami a legsürgetőbb feladatot adta még a felújítások sorában, az a régi házrész villamosvezetékeinek és világításának elavultsága okozta. A vezetékek olyannyira elöregedtek, hogy egyrészükről már a burkolat is lemállott. A világítótestek és kapcsolók, dugaljak egy része már nem működött, ezért cseréjük indokolttá vált. A villamoshálózat újravezetékelése, a lámpatestek modern, led világításra cserélése és a dugaljak, kapcsolók cseréje megtörtént tavasz folyamán. Ugyancsak ez a pályázat tette lehetővé a fazekasműhelyben az égetőkemencék működése során keletkezett hő kivezetésére szolgáló 2 db szellőztető ventilátor beszerelését. Tovább folytatódott a szúnyoghálók felszerelése, a közösségi tér és az iroda helyiség kapott védelmet, ezzel jelentősen kellemesebbé téve az ott tartózkodást.

2022/23: CSSP-TARGYALKOTO-B-2022-0028
3 millió Ft

A jelenlegi pályázatban tovább folytatjuk a szúnyoghálózást, remélhetőleg ennek a projektnek ezzel a végére érkezünk. Tervben van az új épületrész erkélyénél az esőcsatorna pótlása, a régi épültrészben ajtók cseréje és a tó felöli oldalon elmaradt szigetelési munkák elvégzése, az udvari faragott padok cseréje. A felsoroltakból az árak folyamatos növekedése miatt még nem tudjuk mit tud megvalósulni. E pályázat járult hozzá a ház körüli őszi munka megkönnyítéséhez, egy lombfúvót tudtunk vásárolni.

Ami mellett nem mehetünk el: A Zala Megyei Népművészeti Egyesület is hozzájárult a fejlesztésekhez saját pályázati lehetőségeit kihasználva, valamint a tagság önkéntes munkájának biztosításával. A Csoóri Sándor Alapprogram támogatásainak köszönhetően alakult át a régi iroda, most a Panoráma Népművészeti Galéria kapott itt helyet, melyet az egyesület működtet. A kovácsműhely melletti gatter helyén pedig kialakításra került a „Tetőtől-talpig" Viseletkészítő Bemutató Műhely, mely a környezet rendezettségét is jelentősen növelte, nem utolsó sorban újabb műhely berendezését tette lehetővé, melyet szintén az egyesület működtet.

Természetesen vannak még elképzelések, hogy még modernebbé, még felszereltebbé váljon a ház, a műhelyek fejlesztése, jobb szálláskörülmények megteremtése, raktározási gondunk továbbra is fennáll, a szoborpark teljes felújítása időszerű, és még sorolhatnánk, ezen kívül a folyamatos állagmegóvás is sok feladatot ró majd ránk a későbbiekben is.

A kovácsműhely mellett az új raktár épület és az előbb említett „Tetőtől talpig" Viseletkészítő Bemutató Műhely.

A Panoráma Népi Kézműves Galéria átadása 2020. július 11-én.

Bővítés 2019

A ház történetének kiemelkedő állomása volt a 2019-es év, hiszen jelentős fejlesztés zajlott le – hosszas szakmai munka előzte meg a lehetőség kialakítását –, melynek eredményeként augusztus 29-én átadásra került az új épületszárny, amely megnövelte a szakmai lehetőségeket, feladatokat, különösen a regionális szerepkör tekintetében. A 2017-es évben került benyújtásra az EFOP 4.1.7-16-2017-00031 azonosítószámú pályázatunk, „A közösségi művelődési intézmény- és szervezetrendszer tanulást segítő infrastrukturális fejlesztései" c. EFOP-4.1.7-16 felhívás 2. téma, amely regionális szerepű népi kézműves alkotóház kialakítására irányult. A pályázat címe: „A Gébárti Kézművesek Háza regionális célú népi kézműves alkotóházzá fejlesztése". Az elnyert 120 millió forint pályázati támogatás lehetővé tette a bővítést, mely a ház melletti területen a műhelysor emeleti részének beépítését és a jurta-kiállítótér kialakítását eredményezte. Végre sikerült ezzel együtt a tartályos gázt vezetékes gázra cserélni, az önkormányzat külön beruházása segítségével. Sajnálatos, hogy csökkentett tartalommal tudott megvalósulni az eredeti terv – még úgy is, hogy a város 17 millió forinttal kiegészítette a költségvetést – a tervezési időszakhoz képest jóval magasabb építőanyag árak és a munkabérek jelentős emelkedése miatt. A bővítményben a következő terek jöttek létre: kiállítótér, ahol a nemezsátor került elhelyezésre. Ennek mellékhelyisége egy kisebb raktár. A felső szinten egy oktatóterem, egy mozgássérült és egy normál vizesblokkal bővültünk. A két épületet folyosó köti össze.

https://zegtv.hu/fejlesztesek-es-uj-programok

Átadó ünnepség

Az ország legnagyobb jurtáját alkotta meg 23 évvel ezelőtt a közösségi akarat

FOTÓ: PEZZETTA UMBERTO

Ez a ház rólunk szól

Felavatták Gébárton a kibővített Kézművesek Házát

ZALAEGERSZEG Jurtaházzal, s egyéb helyiségekkel bővült a Gébárti Kézművesek Háza, ami a jövőben regionális centrumként látja el több szakmai feladatát.

A 135 millió forintos fejlesztést tegnap avatták fel. Az ünnepség keretében nyílt meg a jurtaépítés 23 évvel ezelőtti pillanatait felidéző kiállítás, valamint a Szelestey László néprajzkutató gyűjteményét bemutató tárlat is.

Elsőként Balaicz Zoltán polgármester beszélt, kiemelve: 32 évvel ezelőtt sokak összefogásának eredményeként épült meg a Gébárti-tó partján a Kézművesek Háza, ami a hagyományőrzés és a népművészet fellegvárává vált. Kiemelkedő szerep jutott ebben Skrabut Évának, a Zala Megyei Népművészeti Egyesület elnökének és Prokné Tirner Gyöngyinek, a ház szakmai vezetőjének. A mostani bővítéshez 15 millió saját forintot adott a város a pályázaton elnyert 120 millió mellé. Ezzel együtt a feladatok is új dimenzióba lépnek. Megemlítette a tó körül zajló egyéb fejlesztéseket (kajak-kenu központ, Boldogasszony kápolna, kerékpárút, s az összel avatandó fa sírjel emlékpark) is.

Vigh László országgyűlési képviselő, miniszteri biztos köszöntőjében szintén a kézműves hagyományok, technikák megőrzésének fontosságát emelte ki. Mint mondotta, ha a ma még fellelhető ősi tudásbázist nem adjuk tovább, nem vagyunk magyarok. Hiszen mindez ránk jellemző, rólunk szól, minket gazdagít.

Folytatás Kiállításba… címmel a 3. oldalon.

Zalai Hírlap, 2019. augusztus 30.

Amire az EFOP pályázatból már nem futotta: a kiállítótér galéria szintje nem került befejezésre. Ezen a helyzeten Zalaegerszeg MJV Önkormányzata segített, saját forrásból biztosított 2 millió forintot, így a galéria avatására is sor kerülhetett 2020. február 28-án. Ezzel végleges helyére került Szelestey László pásztorművészeti gyűjteményét bemutató kiállítás, valamint Makovecz Imre építész zalai munkásságát bemutató tablókiállítás is.

Az épület földszintjén álló jurtát öleli körbe a tegnap avatott galéria

Fotó: Pezzetta Umberto

Galériával gazdagodtak

Újabb avatóünnepség a gébárti Kézművesek Házában

ZALAEGERSZEG „Mindig vannak itt olyan emberek, akik nemcsak mernek álmodni, de van erejük, kitartásuk valóra is váltani az álmokat" – mondta Balaicz Zoltán polgármester péntek délután a gébárti Kézművesek Háza új galériájának avatásán.

A polgármester számba vette a Gébárti-tó környékén megvalósult és tervezett beruházásokat, amelyek összértéke eléri a 772 millió forintot. Megemlítette a Boldogasszony-kápolnát, a Kárpát-medencei sírjelek parkját és a Kézművesek Háza bővítését. Ez utóbbi tavaly 130 millió forintból valósult meg, pályázati támogatással és a város 15 millió forintos hozzájárulásával. A Fülöp Tibor építész által megálmodott, alakjában jurtát idéző, ragasztott fa tartószerkezetű, 12 méter átmérőjű épület földszintjén kapott helyet a 6 méter átmérőjű jurta, a galéria kialakítására pedig a város további kétmillió forintot adott.

A folytatásban Sáros László György, a Makovecz Imre Alapítvány kuratóriumi tagja szólt a galérián megnyílt állandó kiállításról, amit Makovecz Imre Zalához kötődő tevékenységének szenteltek. Felidézte: a magyar organikus építészet megteremtője is azt vallotta: az építés az emberépítéssel kezdődik, az autonóm emberével. Egy házzal a lelkünk és közösség is épül.

Szintén a galérián kapott helyet az az állandó tárlat is, amely Szelestey László néprajzkutató pásztorhagyományokat feltáró munkásságát mutatja be. Ugyanitt a statikus látnivalók mellett mozgóképek is fogadják a látogatókat, köszönhetően annak a televíziónak, amelyet a megyeszékhelyi Ferr-Nivo ügyvezetője, Major Gábor ajándékozott az intézménynek.

Folytatás Több kiállítás... címmel a 3. oldalon.

Zalai Hírlap, 2020. február 29.

Szintén az önkormányzat 29 millió forintos beruházásával valósult meg 2021-ben a régi épületrész teljes tetőfelújítása, melynek eredményeként ma már teljesen egységes látványt nyújt a régi ház és a 2019-ben átadott bővítmény.

Tetőcsere előtt és után

Megköszönve az eddigi támogatásokat és bízva a jövőbenikben, ezzel az ismertetéssel kívánjuk emlékezetünkben megőrizni a megjelent nyomdai kiadvány mellett a fejlődés e szegmensét a 40 éves fennállás tiszteletére.

Zalaegerszeg, **2022**